

Ljubljansko barje

— KRAJINSKI PARK —

Sožitje narave in človeka

Ljubljansko barje

— KRAJINSKI PARK —

RAZVOJNE MOŽNOSTI NA ZAVAROVANIH OBMOČJIH

KRAJINSKI PARK LJUBLJANSKO BARJE

**Jelena Hladnik, MOP, Sektor za zavarovana
območja**

Ljubljansko barje

— KRAJINSKI PARK —

- I. del - Zavarovana območja v Sloveniji**
- II. del - Prednosti zavarovanih območij**
- III. del - Postopek ustanavljanja Krajinskega parka Ljubljansko barje**
- IV. del - Upravljanje zavarovanih območij**
- V. del - Naloge in aktivnosti vodene ob ustanavljanju Krajinskega parka Ljubljansko barje**
- V. del - Zaključki**

Ljubljansko barje

KRAJINSKI PARK

ZAVAROVANA OBMOČJA V SLOVENIJI

13 % Slovenije ima status zavarovanega območja. Širša zavarovana območja so: 1 narodni park, 3 regijski parki, 43 krajinskih parkov.

Zavarovana območja so:

- območja ohranjene narave,
- območja s poudarjenim kakovostnim in dolgotrajnim prepletom človeka z naravo, ki imajo veliko ekološko, biotsko ali krajinsko vrednost.

Zavarovana območja so ključni mehanizem za:

- ohranjanje **biotske raznovrstnosti**,
- varstvo **krajine in krajinske pestrosti**,
- varstvo **naravnih vrednot**,
- ohranitev **naravnih procesov**,
- ohranitev **kulturne dediščine**.

Ljubljansko barje

KRAJINSKI PARK

PREDNOSTI ZAVAROVANIH OBMOČIJ

Zavarovana območja omogočajo:

- mir, sprostitvev doživljanje narave in krajine,
- zdravo okolje za izvajanja dejavnosti, ki so vezane na naravne vire (čista voda, kakovost tal,...)
- kakovostno (mirno, zdravo, privlačno) delovno in bivalno okolje,
- večjo prepoznavnost območja – lokalna identiteta,
- nove podjetniške priložnosti - možnosti zaposlovanja,
- trženje in prodaja lokalnih proizvodov,
- trženje ponudbe za obiskovalce
- pridobivanje dodatnih sredstev iz nacionalnih in mednarodnih virov

Ljubljansko barje

KRAJINSKI PARK

Postopek ustanavljanja Krajinskega parka Ljubljansko barje

- 1. Podpis sporazuma med občinami o ustanovitvi zavarovanega območja**
- 2. Imenovanje članov programskega in strokovnega sveta**
- 3. Priprava strokovnih osnov (naravovarstvenih, kulturovarstvenih, socio- ekonomskih) strokovnih osnov**
- 4. Priprava tez za uredbo o zavarovanju in potrditev tez z župani**
- 5. Priprava osnutka uredbe o zavarovanju in njegova potrditev na strokovnemu in programskemu svetu**

Ljubljansko barje

KRAJINSKI PARK

Postopek ustanavljanja zavarovanih območij

6. Medresorsko usklajevanje in obravnava osnutka uredbe na Vladi RS in sprejet sklep o javni predstavitvi osnutka
7. Seznanitev javnosti, javna obravnava, sestanki z lokalnimi deležniki
8. Priprava predloga Uredbe in stališč do pripomb iz javne obravnave in potrditev na strokovnem in programskem svetu
9. Obravnava predloga na občinskih svetih
- 10 Medresorsko usklajevanje in sprejem akta o zavarovanju na Vladi RS

ZAVAROVANO OBMOČJE JE USTANOVLJENO

Ljubljansko barje

— KRAJINSKI PARK —

VSEBINA AKTA O ZAVAROVANJU

- Cilji in namen zavarovanega območja;
- Ime in znak zavarovanega območja;
- Meje, varstvena in ožja zavarovana območja;
- Razvojne usmeritve in ukrepe;
- Varstveni režimi in pravila ravnanja;
- Način upravljanja in nadzora;

Ljubljansko barje

KRAJINSKI PARK

Cilji krajinskega parka

- Zavarovati naravne vrednote, ohraniti biotsko raznovrstnost in ohraniti ter krepiti krajinsko pestrost;
- Omogočati kakovost bivanja prebivalcem in spodbujanje trajnostnega razvoja;
- Usmerjati posege in dejavnosti na način, ki ne obremenjuje okolja;
- Ohranjati kulturno dediščino in prepoznavnost prostora;
- Usmerjati obiskovanje parka;

Ljubljansko barje

— KRAJINSKI PARK —

Razvojne usmeritve

Spodbujajo se aktivnosti, ki prispevajo k doseganju ciljev parka:

- razvoj kmetijskih, turističnih, rekreacijskih, obrtnih, kulturnih in drugih dejavnosti;
- urejanje prostora, obnova naselij ter izboljševanje cestne, komunalna in druge javne infrastrukture;
- s potenciali parka povezan razvoj novih podjetniških in dopolnilnih dejavnosti;
- razvoj blagovne znamke in parkovnih proizvodov ter obisk in ogledovanje krajinskega parka;

Ljubljansko barje

KRAJINSKI PARK

varstveni režimi

- varstvo habitatnih tipov ter rastlinskih in živalskih vrst
- ohranjanje vlažnih in poplavnih površin,
- ohranjanje deleža ekstenzivnih travnikov,
- ohranjanje gozdnih površin, omejkov in mozaične krajine,
- preprečevanje zaraščanja travnikov
- preprečevanje onesnaževanja,
- ohranjanje sonaravnega kmetijstva,
- izvajanje motečih oblik rekreacije,
- izvajanje posegov, ki vplivajo na ugodno stanje vrst, na naravne vrednote, na krajinsko pestrost, na vodni režim;

Ljubljansko barje

KRAJINSKI PARK

Upravljanje zavarovanih območij

Zakon ohranjanja narave omogoča upravljanje zavarovanih območij skozi:

- v ta namen ustanovljene javne zavode,
- koncesijsko upravljanje.

Vsa zavarovana območja na državni ravni imajo upravljavca.

Zavarovana območja razglašena s strani občin nimajo določenega upravljavca.

Delovanje upravljavcev sloni na dolgoročnih načrtih upravljanja, ki jih sprejema ustanovitelj zavarovanega območja.

Ljubljansko barje

KRAJINSKI PARK

KAJ JE NAČRT UPRAVLJANJA

programsko prostorski dokument, ki nastaja in se izvaja v soodvisnosti z razvojnimi, varstvenimi in prostorskimi dokumenti.

organizacijsko finančni dokument za s strani države ali občine določenega upravljalca.

izvedbeno koordinacijski dokument za usmerjanje drugih uporabnikov območja (javne službe, društva, lastniki zemljišč, obiskovalci, itd.)

Načrt upravljanja zagotavlja:

**oblikovanje skupnih rešitev,
usklajevanje interesov,
njegovo uresničljivost ter učinkovitost.**

Ljubljansko barje

KRAJINSKI PARK

VSEBINA NU

- 1 Vizija bodočega razvoja in varstva zavarovanega območja**
- 2 Ocena stanja in teženj zavarovanega območja**
- 3 Upravljavski cilji in strategije za doseganje upravljavskih ciljev**
- 4 Prostorska opredelitev načrtovanih dejavnosti in aktivnosti**
- 5 Usmeritve za načrtovanje države in lokalnih skupnosti**
- 6 Program izvajanja načrta upravljanja (določitev prioritet, terminski, kadrovski, finančni, monitoring s kazalniki stanja in uspešnosti upravljanja)**

Ljubljansko barje

KRAJINSKI PARK

VLOGA NAČRTA UPRAVLJANJA

ne nadomešča sektorskih ali prostorskih aktov!

mora nastajati v tesni medsebojni povezavi z veljavnimi sektorskimi dokumenti na zavarovanem območju

je izhodišče za pripravo sektorskih in prostorskih dokumentov skozi naravovarstvene smernice in mnenja,

je izhodišče za pripravo projektne sektorske in prostorske dokumentacije skozi pogoje in soglasja,

je izhodišče za dovoljenja za poseg v naravo.

Ljubljansko barje

KRAJINSKI PARK

Kdo je soudeležen pri pripravi NU?

1. upravljavec (**zato, da dosega cilje parka in pripravi letne programe dela**);
2. lokalne skupnosti (**zato, da sodelujejo pri pripravi vizije parka**);
3. odgovorni, ki nadzorujejo aktivnosti upravljanja varstva narave, (**za pripravo smernic, mnenj, pogojev, soglasji, dovoljenj**)
4. strokovne službe občinske uprave
5. načrtovalci in organi odločanja na področju gospodarstva, družbe, okolja, kulture in prostora;
6. prebivalci zavarovanega območja, lastnike, najemnike (**ukrepi vsebujejo razvojne priložnosti**);
7. nevladne organizacije;
8. obiskovalce zavarovanega območja (ankete);

Ljubljansko barje

KRAJINSKI PARK

Naloge in aktivnosti vodene ob ustanavljanju Krajinskega parka Ljubljansko barje

Oblikovanje enotne grafične podobe bodočega zavarovanega območja

**Priprava turističnih informacij v zvezi s ponudbo na zavarovanem
območju (zemljevidi, brošure)**

**Interpretacija naravnih in kulturnih vrednot zavarovanih območij za
obisk ter izobraževanje turističnih vodičev**

**Priprava potrebne dokumentacije za izvedbo parkovne infrastrukture
npr. označitve, tematske in učne poti, opreme poti (informativne
table, počivališča, razgledišča),**

Ljubljansko barje

KRAJINSKI PARK

Naloge in aktivnosti vodene ob ustanavljanju Krajinkega parka Ljubljansko barje

**Ozaveščanje javnosti o pomenu ohranjanja narave, vrednotah in dogodkih
na zavarovanem območju: publikacije, plakati, filmi, predavanja,**

**Oblikovanje interaktivne spletne strani zavarovanega območja in
internetne aplikacije podatkovnih baz**

Vodenje komunikacijske strategije napram strokovni in širši javnosti

Vzpostavitev javnega zavoda, info centrov za obiskovalce

**Javni razpisi za neprofitne organizacije za sofinanciranje projektov, ki so
skladni s cilji parka nevladnih organizacij**

Ljubljansko barje

KRAJINSKI PARK

ZAKLJUČKI – ZAVAROVANA OBMOČJA

so učinkovit instrument za ohranjanje biotske raznovrstnosti, krajinske pestrosti, varstvo naravnih vrednot in so instrument za upravljanje Nature 2000;

so mesto združevanja sektorskih politik (prostor, kultura, turizem, kmetijstvo in razvoj podeželja, regionalni razvoj, izobraževanje,..)

zagotavljajo s svojimi potenciali območja oblikovanja kakovostnega bivalnega okolja in izvajanja konkurenčnega gospodarstva; oblikujejo nove razvojne priložnosti za prebivalce; povečujejo številčnost in dobro počutje obiskovalcev;

omogočajo izvajanje številnih drugih nalog, kot so npr. monitoring stanja, poročanje, nadzor, informiranje javnosti ipd

Ljubljansko barje

— KRAJINSKI PARK —

Sožitje narave in človeka